

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشگاه باقر العلوم
(عبر دولتی - عبر استقلالی)

دانشگاه باقر العلوم علیه السلام
دانشکده تاریخ و مطالعات سیاسی

پایان نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد
رشته علوم سیاسی

عنوان:

وجوه سیاسی هدایت در قرآن کریم

استاد راهنما:

دکتر غلامرضا بهروزی لک

استاد مشاور:

دکتر سید محمدتقی آل غفور

نگارش:

محمدحسن آشوری

شهریور 1395

تقدیم

این پژوهش تحفه ناچیزی است به آقا و سرورم، برکت زندگی‌ام، روشنی بخش عالم هستی، مولایم حضرت حجت بن الحسن مهدی موعود «روحی له الفداء» که انجام سطر به سطر این نوشتار بی لطف و عنایت او ممکن نبود. امید دارم که بتوانم با پژوهش‌های ثمربخش، گامی در راستای اهداف آن حضرت بردارم، ان شاء الله.

تقدیر و تشکر

حمد و سپاس می کنم خدایی را که به این بنده توانایی داد تا این پژوهش را با وجود همه سختی ها به سرانجام برسانم. از او مسالت دارم که توانایی و علم هر چه بیشتر را در راه تفقه در دین به بنده اش عطا فرماید.

از اساتید بنده که در نوشتن پایان نامه مرا همراهی کردند صمیمانه ممنونم؛ از حجت الاسلام والمسلمین دکتر غلامرضا بهروزی لک که راهنمایی این جانب را بر عهده داشتند و در طی نگارش پایان نامه راهنمایی های لازم را انجام دادند، و از حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید محمدتقی آل-غفور که مشاور بنده بودند و نظرات ایشان در اصلاح پایان نامه مفید و سازنده بود. از یادآوری ها و راهنمایی های اساتید ارجمند حجج اسلام دکتر نجف لکزایی و دکتر محمد عابدی نیز صمیمانه سپاسگزارم. از حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدمهدی گرجیان که داوری پایان نامه را بر عهده داشتند و نقدها و اصلاحیه های سازنده ای را مطرح فرمودند نیز کمال تشکر را دارم.

از مادر فرهیخته ام نهایت تشکر را دارم که در طول نوشتن پایان نامه، حمایت های مستمر، اثربخش و دلسوزانه خود را از من کردند. از پدرم نیز متشکرم که اگر پیگیری های وی نمی بود این پایان نامه به سرانجام نمی رسید. توفیق بیشتر این بزرگواران را از خداوند متعال مسالت دارم.

چکیده

نوع انسان و جامعه بشری در آغاز حیات خویش فاقد کمال است و برای رسیدن به کمال، نیازمند هدایت و راهبری است. این نیازمندی، هم شامل شخص انسان و هم شامل جامعه انسانی است. هدایت جامعه در یک تقسیم بندی منطقی، در دو شکل بدون اعمال قدرت و توأم با قدرت و از موضع فرادستانه انجام می گیرد. هدایت توأم با قدرت که هدایت سیاسی نام می گیرد، دارای وجوه و ابعادی از منظر قرآن کریم می باشد که این پژوهش به بررسی آن پرداخته است. در این پژوهش، موضوعاتی که در قرآن کریم با هدایت سیاسی در ارتباط هستند، به عنوان وجوه سیاسی هدایت گردآوری شده و مورد تحلیل قرار گرفته اند. موضوعاتی مانند: هدایت گران سیاسی، بایسته های هدایت سیاسی، منابع هدایت سیاسی، آسیب های هدایت سیاسی و... بخشی از این موضوعات هستند.

این پژوهش، بر اساس چارچوب تحلیل مضمونی تنظیم شده است. این مدل پژوهشی برای تحلیل کیفی داده ها استفاده می شود. در این مدل، که بر اساس نوع شبکه مضامین انجام گرفته است، مضامین به دست آمده در سه سطح مضامین پایه، سازمان دهنده و فراگیر دسته بندی شدند. نتیجه این تحقیق، پیدایش 12 بعد هدایت سیاسی بود. این ابعاد به مثابه مضامین فراگیر، ارتباط دهنده مضامین زیر مجموعه خود بودند. به دلیل اینکه انجام این پژوهش، مستلزم تفسیر آیات قرآن کریم است، لذا اصول و قواعد تفسیر قرآن کریم مورد توجه قرار گرفت و با استفاده از تفاسیر معتبر، کوشش شد تا اصول تفسیری رعایت شود. در نهایت، پیشنهادهای نیز برای پژوهش های آتی مطرح گردید.

واژگان کلیدی: هدایت سیاسی، هدایت گران سیاسی، هدایت شوندگان سیاسی، منابع هدایت سیاسی، وسیله های هدایت سیاسی، روش های هدایت سیاسی، بایسته های هدایت سیاسی، سطوح هدایت سیاسی، مقصد هدایت سیاسی، ثمرات هدایت سیاسی، پیامدهای هدایت سیاسی، آسیب های هدایت سیاسی، موانع هدایت سیاسی، تفسیر سیاسی قرآن کریم، تحلیل مضمون.

فهرست

فهرست	أ.....
فهرست جدول ها	و.....
فصل اول: طرح تفصیلی تحقیق	1.....
بیان مساله	149.....
اهمیت و فایده آن	149.....
سابقه تحقیق	150.....
اهداف تحقیق	150.....
سوالات تحقیق (اصلی و فرعی)	151.....
سوال اصلی	151.....
سوالات فرعی	151.....
چارچوب نظری تحقیق	151.....
مراحل روش تحلیل مضمون	152.....
فرضیه های نظری تحقیق	154.....
پیش فرض های تحقیق	154.....
روش انجام تحقیق	154.....
نوع روش پژوهش:	154.....
روش گردآوری اطلاعات	154.....
ابزار گردآوری اطلاعات	154.....

154.....	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
155.....	سازمان دهی تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	فصل دوم: ادبیات نظری تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	الف) واژگان و مفاهیم
Error! Bookmark not defined.....	واژه هدایت
Error! Bookmark not defined.....	معنای لغوی
Error! Bookmark not defined.....	معنای اصطلاحی
Error! Bookmark not defined.....	واژه سیاست
Error! Bookmark not defined.....	معنای لغوی
Error! Bookmark not defined.....	معنای اصطلاحی
Error! Bookmark not defined.....	واژه هدایت سیاسی
Error! Bookmark not defined.....	واژه های مرتبط با هدایت سیاسی
Error! Bookmark not defined.....	ب) کلیات
Error! Bookmark not defined.....	چیستی و چگونگی تفسیر موضوعی
Error! Bookmark not defined.....	چیستی تفسیر موضوعی
Error! Bookmark not defined.....	چگونگی تفسیر موضوعی:
Error! Bookmark not defined.....	ظرفیت سنجی هدایت سیاسی در قرآن کریم
Error! Bookmark not defined.....	هدایت سیاسی در ادبیات علوم سیاسی

فصل سوم: روش تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
مقدمه	Error! Bookmark not defined.
روش تحلیل مضمون	Error! Bookmark not defined.
ابزارها و روش های تحلیلی تحلیل مضمون	Error! Bookmark not defined.
قالب مضامین	Error! Bookmark not defined.
ماتریس مضامین	Error! Bookmark not defined.
شبکه مضامین	Error! Bookmark not defined.
مراحل تحلیل مضمون	Error! Bookmark not defined.
تجزیه و توصیف متن	Error! Bookmark not defined.
تشریح و تفسیر متن	Error! Bookmark not defined.
یکپارچه سازی متن	Error! Bookmark not defined.
آسیب ها در مسیر تحلیل مضمون	Error! Bookmark not defined.
ارزیابی تحلیل مضمون	Error! Bookmark not defined.
استفاده از کدگذاران مستقل و گروه خبرگان:	Error! Bookmark not defined.
دریافت بازخورد از پاسخ دهندگان	Error! Bookmark not defined.
به کارگیری تطابق همگونی	Error! Bookmark not defined.
عرضه توصیفی غنی و ثبت سوابق ممیزی	Error! Bookmark not defined.
فصل چهارم: تحلیل نتایج تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
مقدمه	Error! Bookmark not defined.

- Error! Bookmark not defined. .... استعمالات هدایت سیاسی در قرآن کریم
- Error! Bookmark not defined. .... آیات دسته اول (هدایت صرف)
- Error! Bookmark not defined. .... آیات دسته دوم (هدایت توأم با قدرت)
- Error! Bookmark not defined. .... جمع بین آیات دسته اول و دسته دوم
- Error! Bookmark not defined. .... ارائه مضامین
- Error! Bookmark not defined. .... ارائه مضامین پایه
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد هدایت گران سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد هدایت شوندگان سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد منابع هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد وسیله های هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد روش های هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد بایسته های هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد سطوح هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد مقاصد هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد ثمرات هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد پیامدهای هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد آسیب های هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... بُعد موانع هدایت سیاسی
- Error! Bookmark not defined. .... ارائه مضامین سازمان دهنده

بُعد هدایت گران سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد هدایت شوندگان سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد منابع هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد وسیله های هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد روش های هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد بایسته های هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد سطوح هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد مقاصد هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد ثمرات هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد پیامدهای هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد آسیب های هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
بُعد موانع هدایت سیاسی	Error! Bookmark not defined.
فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات	Error! Bookmark not defined.
بیان مساله و فرضیه	Error! Bookmark not defined.
مقدمات استدلال	Error! Bookmark not defined.
فرایند استدلال و پاسخ یابی	Error! Bookmark not defined.
مشکلات و پیشنهادات پژوهش	Error! Bookmark not defined.
کتب	اب-
نامه	157

فهرست جدول ها

جدول 4-1: لیست مضامین پایه و مقوله ها (مضامین فراگیر)..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول 4-2: لیست مضامین پایه و مضامین سازمان دهنده..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول 5-1 مضامین فراگیر..... **Error! Bookmark not defined.**

فصل اول: طرح تفصیلی تحقیق

بیان مساله

وضعیت نوع بشر و جوامع انسانی در آغاز حرکتشان در مسیر حیات، وضعیتی بدون کمال و رشد مطلوب و توأم با تاریکی ها و گمراهی ها است. خروج جوامع انسانی از این وضعیت و حرکتشان به سوی رشد و کمال نیازمند سوق دادن و هدایت آن هاست. در بیان دین و قرآن کریم هم، همه موجودات به ویژه انسان نیازمند به هدایت هستند. نیازمندی انسان به هدایت، هم در ساحت فردی او و هم در ساحت اجتماعی او بروز و ظهور پیدا می کند، یعنی هم انسان به صورت فردی و هم جامعه انسانی محتاج به هدایت هستند. در یک تقسیم بندی منطقی، هدایت جوامع انسانی، به دو شکل توأم با قدرت و قوت یا بدون اعمال قدرت صورت می گیرد. مساله مورد پژوهش در این نوشتار، بررسی هدایت توأم با قدرت یا هدایت سیاسی در قرآن کریم است. در این نوشتار، ویژگی های هدایت سیاسی و وجوه مختلف مرتبط با هدایت سیاسی که در قرآن کریم آمده است، مانند هدایت گران سیاسی، بایسته های هدایت سیاسی و موانع هدایت سیاسی و... بررسی و استخراج خواهد شد.

استخراج و تحلیل وجوه هدایت سیاسی در قرآن کریم، بر اساس چارچوب تحلیل مضمون انجام می شود. در این روش تحلیل، داده های مربوط به موضوع پژوهش جمع آوری و کدگذاری می شود. در مرحله بعدی کدهای اولیه به عناوین انتزاعی تر تقلیل پیدا می کنند و سپس کد یا مضمون اصلی حاکم بر داده ها پدیدار می شود. در انتها گزارش نهایی بر اساس مضامین به دست آمده نگارش می شود.

اهمیت و فایده آن

با توجه به اینکه سنخ هدایت سیاسی، هدایت توأم با اعمال قدرت است و در این سنخ هدایت از قدرت و زور و مظاهر مادی و معنوی آن برای هدایت جامعه انسانی بهره برده می شود، هدایت سیاسی به معنای تعیین و ساختن آینده و سرنوشت جامعه انسانی است. از این رو پرداختن به این

مبحث از اهمیت به سزایی برخوردار است. هدایت سیاسی نامطلوب جامعه، خصوصا اگر به دست افراد فاسد صورت گیرد، سرنوشت تاریکی را برای جامعه رقم خواهد زد. با توجه به اینکه قرآن کریم کتاب راهنمای زندگی برای انسان‌ها در همه ابعاد فردی و اجتماعی آن است و آیات فراوانی در زمینه سیاسی در آن کتاب وجود دارد، بحث از هدایت سیاسی با مراجعه به قرآن کریم از اهمیت دو چندانی برخوردار است.

نیاز جوامع اسلامی به این بحث غیر قابل انکار است. امروزه که هدایت جوامع اسلامی، به نام اسلام به سمت و سوی غیر دینی می رود، موضوع هدایت سیاسی با مراجعه به قرآن کریم، بسیار ثمربخش خواهد بود. علاوه بر این، این پژوهش می تواند به عنوان گامی کوچک در اسلامی سازی علوم سیاسی، نقشی کوچک ایفا نماید.

سابقه تحقیق

با توجه به این اینکه این پژوهش، هدایت سیاسی را به معنای راهبری بررسی می کند، هیچ تحقیقی حتی با موضوع عام هدایت و راهبری در قرآن یافت نشد.

اهداف تحقیق

هدف علمی در پژوهش حاضر که حول محور هدایت سیاسی تدوین می شود اولاً توسعه هر چه بیشتر دانش سیاسی دینی است. بسیاری از پژوهش های سیاسی بدون استفاده از منابع دینی است. با وجود این اعتقاد که قرآن کریم راهنمای انسان در همه عرصه هاست، اما در پژوهش های سیاسی که حتی دینی هم هستند، قرآن کریم به عنوان منبعی راهگشا مهجور مانده است و پژوهش های کاربردی که یک برنامه و نسخه عملی را ارائه کند اندک است.

هدف کاربردی از این پژوهش نیز، بهره بردن بخش های مختلف جامعه اسلامی، بویژه کارگزاران نظام اسلامی و نهادهای نظام است تا تلاش کنند دستورالعمل های قرآن را برای رسیدن به آرمان ها به کار ببندند.

سوالات تحقیق (اصلی و فرعی)

سوال اصلی

وجوه سیاسی هدایت در قرآن کریم چیست؟

سوالات فرعی

1. مراد از هدایت و هدایت سیاسی چیست؟
2. ویژگی های هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
3. عاملان و کارگزاران هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چه کسانی هستند؟
4. هدایت‌پذیران سیاسی از منظر قرآن کریم چه کسانی هستند؟
5. منابع هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
6. وسیله‌های هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
7. روش‌های هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
8. الزامات هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
9. سطوح هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
10. مقاصد هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
11. ثمرات هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
12. پیامدهای هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
13. آسیب‌های هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟
14. موانع هدایت سیاسی از منظر قرآن کریم چیست؟

چارچوب نظری تحقیق

در این پژوهش از روش تحلیل مضمون استفاده خواهد شد. این روش، زیر مجموعه روش های کیفی است.

مراحل روش تحلیل مضمون

روش پژوهشی مورد استفاده در این نوشتار، روش تحلیل مضمون است که جزو روش های پژوهش کیفی است. تحلیل مضمون، برخلاف برخی روش های کیفی، به چارچوبی نظری که از قبل وجود داشته باشد وابسته نیست و می توان آن را در چارچوب های نظری متفاوت به کار برد. این روش هم برای بیان واقعیت و هم برای تبیین آن به کار می رود. (شیخ زاده، 1390، 158. به نقل از: Braun & Clarke, 2006)

مفهوم کلیدی در این روش، «مضمون» است. مضمون (یا تم)، به قسمت هایی از داده ها اطلاق می شود که بیان کننده نکات جالب و قابل استفاده ای در داده هاست. بویاتزیس می نویسد: «مضمون، الگویی است که در داده ها یافت می شود و حداقل به توصیف و سازماندهی مشاهدات وحداکثر به تفسیر جنبه هایی از پدیده می پردازد.» (شیخ زاده، 1390، ص 159. به نقل از: Boyatzis, 1998, p.4)

نکته مهم قبل از شروع یک تحلیل مضمونی، شناسایی و استخراج مضامین در داده هاست. در رابطه با یافتن مضمون در داده مورد نظر، توجه به سه اصل «تکراری بودن مضمون»، «تمایز داشتن مضمون» و «هدفمندی جستجو» مهم است. بر طبق این اصول، مسئله ای را که صرفاً یک بار در متن داده ها ظاهر شود نمی توان مضمون به حساب آورد. همچنین مضمون ها باید از یکدیگر متمایز باشند. در آخر محقق باید مشخص کند در داده ها باید دنبال چه چیزی باشد؟ و از چه چیزهایی باید صرف نظر کند؟ (شیخ زاده، 1390، ص 161)

روش تحلیل مضمون به وسیله قالب هایی انجام می شود که هر کدام از آنها برای پژوهشی خاص مناسب هستند. قالب مورد استفاده در این نوشتار، قالب شبکه مضامین است. طبق این قالب، مضمون ها در سه سطح دسته بندی و سازمان دهی می شوند. در این روش، مضامین پایه، مضامین سازمان دهنده (تشکیل شده از مضامین پایه) و مضامین فراگیر (تشکیل شده از مضامین سازمان دهنده و در بردارنده مضمون یا مضامین اصلی حاکم بر متن) استخراج خواهند شد.

فرایند تحلیل مضمون به سه مرحله تقسیم می شود: تجزیه و توصیف متن، تشریح و تفسیر متن و ادغام و یکپارچه کردن مجدد متن. (شیخ زاده، 1390، ص 177. به نقل از: Attride-Stirling, 2001) در بخش اول، مضامین پایه ایجاد می شوند. این مضامین از ادغام و ساماندهی کدها به وجود می آیند. «هر جمله یا کلمه ای [از داده ها] که دربرگیرنده یک مفهوم قابل درک باشد می تواند مبنای انتخاب یک کد باشد.» (توانمند سازی / 134) برای شناخت اولیه مضامین پایه، مطالعه داده ها حداقل یکبار ضروری به نظر می رسد.

پس از شناسایی مضامین پایه، در مرحله بعد، نوبت به ایجاد شبکه مضامین می رسد. در این مرحله، مضامین سطح بندی می شوند. در این گام، برخی مضامین به عنوان مضمون پایه، برخی به عنوان مضمون سازمان دهنده و برخی دیگر به عنوان مضمون فراگیر در شبکه مضامین جا داده می شوند. مضمون سازمان دهنده از مجموعه ای از مضامین پایه به وجود آمده است و سطحی انتزاعی تر از مضمون پایه را دارا می باشد. مضمون فراگیر نیز دارای بالاترین سطح مضامین است و بازگو کننده مهم ترین و اساسی ترین نکته و مساله در داده هاست.

در این گام، شبکه های مضامین رسم شده، بررسی و تجزیه و تحلیل می شود. البته شبکه های مضامین، ابزاری برای تحلیل هستند نه خود تحلیل. این شبکه ها به محقق کمک می کند تا به درک عمیق تری از معانی متون برسد و بتواند مضامین به دست آمده را تشریح کند و الگوهای آن ها را بشناسد. (شیخ زاده، 1390، ص 182. به نقل از: Attride-Stirling, 2001)

در مرحله سوم و آخر، گزارش نهایی تحقیق از مضامین شکل گرفته ارائه می شود. هدف کلی از تحلیل مضمون این است که موارد پراکنده و پیچیده در متن، به شکلی ساماندهی و بیان شود که مخاطب و خواننده را متقاعد کند. این گزارش بایستی حکایتی منطقی و غیر تکراری را بیان کند.

برای ارزیابی یک تحلیل مضمونی، راه هایی پیشنهاد شده است، از جمله: استفاده از کدگذاران مستقل و گروه خبرگان، دریافت بازخورد از پاسخ دهندگان، به کارگیری تطابق همگونی و عرضه

توصیفی غنی و ثبت سوابق ممیزی. در این پژوهش از آراء و نظرات جمعی از خبرگان برای استخراج مضامین بهره گرفته شده است.

برای عرضه مسأله به قرآن کریم نیز از ارکان هدایت استفاده خواهد شد. از ارکان هدایت می توان به این موارد اشاره کرد: هدایت گران، منابع هدایت، هدایت شونندگان، بایسته های هدایت، وسیله های هدایت، روش های هدایت، مقاصد هدایت و ثمرات هدایت. بررسی خواهد شد. علاوه بر این موارد، موارد دیگری هم هستند که با هدایت سیاسی در ارتباطند و قرآن کریم آن ها را مطرح کرده است که عبارتند از: سطوح هدایت، پیامدهای هدایت، آسیب های هدایت و موانع هدایت.

فرضیه های نظری تحقیق

به دلیل اینکه این پژوهش، یک پژوهش اکتشافی است، فرضیه ای در آن وجود ندارد.

پیش فرض های تحقیق

بر اساس روش تحلیل مضمون، هیچ پیش فرضی در پژوهش در نظر گرفته نمی شود.

روش انجام تحقیق

نوع روش پژوهش:

روش انجام پژوهش در این نوشتار توصیفی - تحلیلی است.

روش گردآوری اطلاعات

گردآوری اطلاعات در این پژوهش به روش کتابخانه ای سنتی و همچنین استفاده از کتابخانه های دیجیتال در نرم افزارهای کامپیوتری نور صورت گرفت.

ابزار گردآوری اطلاعات

ابزار گردآوری اطلاعات به صورت فیش برداری بوده است.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از روش تحلیل مضمون انجام خواهد شد.

سازمان دهی تحقیق

فصل اول: طرح تفصیلی تحقیق

بیان مساله

اهمیت و فایده آن

سابقه تحقیق

اهداف تحقیق

سوالات تحقیق (اصلی و فرعی)

چارچوب نظری تحقیق

فرضیه های نظری تحقیق

پیش فرض های تحقیق

روش انجام تحقیق

سازمان دهی تحقیق

فصل دوم: ادبیات نظری تحقیق

مقدمه

الف) واژگان و مفاهیم

واژه هدایت

واژه سیاست

واژه هدایت سیاسی

واژه های مرتبط با هدایت سیاسی

ب) کلیات

چیستی و چگونگی تفسیر موضوعی

ظرفیت سنجی هدایت سیاسی در قرآن کریم

هدایت سیاسی در ادبیات علوم سیاسی

فصل سوم: روش تحقیق

مقدمه

روش تحلیل مضمون

ابزارها و روش های تحلیلی تحلیل مضمون

مراحل تحلیل مضمون

آسیب ها در مسیر تحلیل مضمون

ارزیابی تحلیل مضمون

فصل چهارم: تحلیل نتایج تحقیق

مقدمه

استعمالات هدایت سیاسی در قرآن کریم

ارائه مضامین

ارائه مضامین پایه

بعد هدایت گران سیاسی

بعد هدایت شوندهگان سیاسی

بعد منابع هدایت سیاسی

بعد وسیله های هدایت سیاسی

- بعد روش‌های هدایت سیاسی
- بعد بایسته‌های هدایت سیاسی
- بعد سطوح هدایت سیاسی
- بعد مقاصد هدایت سیاسی
- بعد ثمرات هدایت سیاسی
- بعد پیامدهای هدایت سیاسی
- بعد آسیب‌های هدایت سیاسی
- بعد موانع هدایت سیاسی
- ارائه مضامین سازمان دهنده
- بعد هدایت‌گران سیاسی
- بعد هدایت‌شوندگان سیاسی
- بعد منابع هدایت سیاسی
- بعد وسیله‌های هدایت سیاسی
- بعد روش‌های هدایت سیاسی
- بعد بایسته‌های هدایت سیاسی
- بعد سطوح هدایت سیاسی
- بعد مقاصد هدایت سیاسی
- بعد ثمرات هدایت سیاسی
- بعد پیامدهای هدایت سیاسی
- بعد آسیب‌های هدایت سیاسی
- بعد موانع هدایت سیاسی

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

بیان مساله و فرضیه

مقدمات استدلال

فرایند استدلال و پاسخ یابی

مشکلات و پیشنهادات پژوهش